

استفاده از عبارت «عملیات ویژه نظامی» که در روز نخست در شبکه خبر
نوشته شد، اشتباه نبود چون این عبارت توسط شخص رئیس جمهور روسیه
برای آغاز جنگ استفاده شد؛ اما همان اطلاع نداشتن از وضعیت فضای
بین الملل باعث شد در روزهای بعدی نیز باز هم تکرار شود

مهدی خانعلی زاده، برنامه‌ساز و کارشناس حوزه بین‌الملل از باید و نبایدهای پوشش رسانه‌ای جنگ می‌گوید

رسالت رسانه با وزارت خارجه فرق دارد

صدر خبر این روزها دیگر ویروس کرونا نیست و جای آن را اتفاقات و ماجراهای جنگ میان اوکراین و روسیه گرفته است. جنگی که با خود حواشی بسیاری را در برداشته به طوری که تمام مردم جهان را هم با خود همراه کرده است. همین موضوع موجب شده پوشش رسانه‌ای آن حائز اهمیت باشد و تمام نگاه‌ها به آنچه رسانه منتشر می‌کند، معطوف شود. صدا و سیما ایران نیز از این قاعده مستثنا نبوده اما نوع پوشش رسانه‌ای این واقعه باعث انتقادهای زیادی از سوی برخی مخاطبان در فضای مجازی صورت گیرد. به ویژه که در برخی اخبار استفاده از واژه‌هایی که جانبدارانه به نظر می‌رسد نیز انتقادهایی را بر صدا و سیما وارد ساخت که علاوه بر مخاطب‌های عمومی، کارشناسان و صاحب‌نظران رسانه را نیز به واکنش واداشته است. چون به باور این متخصصان، رسانه باید رسالت خود را که روایتگری یک واقعه بدون نگاه جانبدارانه است، پیش گیرد؛ اتفاقی که البته در صدا و سیما نیز بالاخره رخ داد و تا جایی که توانست به پوشش اخبار به صورت روایتگرانه نیز پرداخت. چون کارشناسان رسانه به این نکته تأکید دارند، باید منافع ملی کشور را وزارت خارجه در پیش گیرد و رسانه، رسالت روایتگری خود را نیز تا جایی که امکان دارد به سمت این منافع پیش ببرد. با دکتر مهدی خانعلی زاده، پژوهشگر مطالعات امنیت بین‌الملل و آینده‌پژوهی، تهیه‌کننده و مجری رسانه که در حال حاضر تهیه‌کنندگی و سردبیری برنامه تلویزیونی «نقش جهان» در شبکه افق را برعهده دارد درباره پوشش رسانه‌ای جنگ اوکراین به گفت‌وگو پرداخته ایم.

آزاده باقری
روزنامه‌نگار

است که چندی پیش شبکه خبر انجام داد و به عنوان مثال گفت‌وگویی با سفیر اوکراین در ایران داشت که این سفیر گفته بود انتظار داریم ایران از ما نیز حمایت کند. این اقدام، کاری بسیار درست است. چون حتی اگر فرض دیپلماسی ما طرفداری از یکی از طرفین جنگ هم باشد؛ این وظیفه وزارت خارجه و دولت است تا پیگیر چنین دیپلماسی باشد. وظیفه رسانه نیز به این صورت است که چنین سیاستی را در جریان روایت خبری پیش ببرد. کاری که با عقلانیت رسانه‌ای و حاکم شدن آن دیگر تا حدود زیادی به درستی صورت گرفت.»

اهمیت قدرت تحلیل در مسیر روایتگری خبر

خانعلی زاده درباره روایتگری درست اخبار جنگ،

در هر صورت
منافع ملی باید
تأمین شود. حوزه
سیاست داخلی
نباید با مسائل
سیاست خارجی
تداخل داشته باشد

روایت کننده باشد.» او با اشاره به این که صدا و سیما تنها در ساعات اولیه آغاز جنگ چنین اشتباهی را داشت، ادامه داد: «از نظر مخاطبان صدا و سیما در ساعت نخست آغاز جنگ به سمت یکی از طرفین رفت و همین اتفاق باعث واکنش بسیاری شد اما بعد از آن که نگاه حرفه‌ای و عقلانی بر انتشار اخبار حاکم شد، معلوم شد می‌توانند اقدامات بهتری انجام دهند و به سمت روایتگری ماجرا پیش رفتند.»

این پژوهشگر مطالعات امنیت بین‌الملل به این نکته نیز اشاره می‌کند که از آنجا که جنگ میان اوکراین و روسیه ارتباط مستقیم با ایران ندارد اما می‌تواند برای منافع ملی تبعاتی به همراه داشته باشد؛ لذا صدا و سیما بهترین کارش روایتگری خواهد بود: «روایتگری همان کاری

جنگ میان اوکراین
و روسیه ارتباط
مستقیم با ایران
ندارد اما می‌تواند
برای منافع ملی
تبعاتی به همراه
داشته باشد

باید و نبایدهای پوشش رسانه‌ای اخبار جنگ، دارای نکات بسیاری است که دانستن آن برای بهترین عملکرد رسانه‌ای می‌تواند بسیار اثرگذار باشد. یکی از مهم‌ترین انتقادهایی که در روزهای نخست آغاز جنگ میان اوکراین و روسیه پیش آمد؛ به زعم برخی فعالان و کاربران، ادعای نگاه جانبدارانه‌ای بود که صدا و سیما در پوشش اخبار خود به نمایش گذاشت. اتفاقی که مهدی خانعلی زاده درباره آن می‌گوید: «اشتباه صدا و سیما در این زمینه این بود که مانند روابط عمومی عمل کرد و تصورش بر این بود که مواضع رسمی کشور و وزارت خارجه از طریق رسانه اعلام شود، در حالی که نباید این طور باشد. حتی شبکه دولتی روسیه نیز اخبار ضد روسی را نیز منتشر می‌کند؛ چون سعی دارد